

Vystoupení I. N. M. V. ČSSR
k ID a Solci

Archiv bezpečnostních složek

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

84 44.21
(2x)
Výtisk č.: 1

Počet listů: 16

Vážení soudruzi,

úvodem mého vystoupení mi dovoluji, abych předal našim hostitelům, organizátorům společné porady, bulharským přátelům a představitelům ostatních bratrských kontrarozvědek bojové, soudružské pozdravy ministra vnitra ČSSR, soudruha VAJNARA.

Dovolte mi, abych zároveň jménem čs. delegace pozdravil všechny přítomné účastníky společné porady, zástupce bezpečnostních sborů států socialistického společenství.

Jsme pevně přesvědčeni, že toto, již čtvrté setkání, tak jako předchozí porady na Kubě, v MLR a SSSR, podstatným způsobem prohloubí naše znalosti a na základě výměny zkušeností z boje se společným nepřítelem se nesporně stane vysoce pozitivním přínosem pro zefektivnění kontrarozvědné práce i v československých podmínkách. Přispěje také k upevnění a dalšímu rozvoji bratrských, bojových svazků bezpečnostních složek socialistických zemí.

Na předchozích setkáních jste byli, vážení soudruzi, československou delegací seznámeni s vývojem operativní situace v ČSSR od roku 1968, s jejími charakteristickými rysy v navazujících obdobích. Se zkušenostmi práce československé kontrarozvědky v podmínkách krize ve straně a společnosti, v konsolidačním procesu. Se změnami ve strategii a taktice protivníka, v metodách a formách protisocialistického působení, jež měly počátkem osmdesátých let vyústit v konkrétní

snahy o legalizaci silné vnitřní opozice, sjednocené na platformě buržoazního pojetí lidských práv a občanských svobod, která se měla stát taktickým východiskem k dalšímu frontálnímu útoku proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení.

Delegáti předchozích setkání byli na této úrovni seznámeni i se změnami v kontrarozvědné práci, kterými bylo reagováno na zjišťované trendy v podvratné činnosti zahraničního i vnitřního nepřítele a na jejichž základě bylo dosaženo pozitivních výsledků. Jejich odrazem je zejména skutečnost, že se protivníku do současné doby nepodařilo dosáhnout plánovaných záměrů. I v této souvislosti jsme si vědomi faktu, že při naplňování koncepčních záměrů v naší práci před nás změny v situaci staví i problémy, jejichž řešení je mimo jiné odvislé od stanovení politicky odpovídajících závěrů, od schopnosti nalézat rezervy a náležitě jich využívat.

Soudruzi!

V Sofii jednáme v období mimořádně složité mezinárodní situace, nebývale vyostřené zvláště ~~posledními~~ provokacemi americké administrativy proti Sovětskému svazu a všem jeho spojencům v září tohoto roku. Je naprosto zřejmé, že současný stav balancování na pokraji válečného konfliktu, navozený vládnoucími kruhy USA a dalšími členy Severoatlantické aliance, s převládajícími rysy bezperspektivního avanturismu a snahy uplatňování politiky z pozice síly, nemá od roku 1945 ve světě obdoby. Protivník podniká vše pro to, aby dosáhl zvratu ve strategicky důležité rovnováze sil, nevybíravými prostředky se snaží torpédovat mírovou politiku Sovětského svazu a všech socialistických států.

Vývoj mezinárodní situace, jehož jsme všichni svědky, klade mimo jiné stále vyšší nároky na úroveň kontrarozvědné práce, již proto, že současně dochází k sílícímu protisocia-

listickému působení akcemi ideologické diverze, jež se staly trvalou součástí politiky vládnoucích garnitur imperialistických států.

Dovolte, abych Vás v první řadě seznámil s charakteristickými rysy vývoje uplynulého tříletého období a s trendy, zaznamenanými v čs. podmínkách.

Naše zkušenosti potvrzují, že v rámci stanovené linie zahraničního protivníka zásadní tlaky v oblasti ideologické diverze směřují k propojení a koordinaci činnosti různých názorových i separatistických emigrantských skupin a proudů, v rámci "národních skupin" (slovenská a česká emigrace) současně se snahami o vytváření "jednotné fronty odporu", zahrnující emigraci z ČSSR a z dalších socialistických států.

Poznatky čs. rozvědky a kontrarozvědky rovněž potvrzují, že kromě posilování koncepčních úloh dochází stále zřetelněji k přesunu těžiště nepřátelského působení do oblasti rozvědně organizační, kdy vnitřní exponenti a skupiny opozice, inspirování především emigrací, přecházejí na dlouhodobou, konspira- tivně organizovanou činnost.

Pokud jde o "reprezentanty odporu" ve vztahu k ČSSR, lze i v současném období na území různých států Západu vyčlenit především skupiny nejaktivnější reakční emigrace.

V popředí stojí tzv. skupina "LISTY", účelově se prezentující světové veřejnosti jako tzv. "čs. socialistická opozice v emigraci". Je představována čs. emigrantem z roku 1969 Jiřím PELIKÁNEM (hlavní organizátor), dále emigranty a vystěhovalci z ČSSR v celkovém počtu 50 osob.

Další opěrnou bázi protivníka v zahraničí představuje především emigrantské seskupení "SVĚDECTVÍ", organizované emigrantem z roku 1948, dlouholetým agentem CIA Pavlem TIGRI-DEM-SCHÖNFELDEM.

Sociálně demokratický proud v reakční emigraci, tvoří především organizace "Čs. sociálně demokratická strana v exilu", představovaná exponenty Přemyslem JANÝREM, Radomírem LUŽOU, Josefem JONÁŠEM, Jiřím LÖWYM, Karlem HRUBÝM a dalšími osobami.

Věkově i existenčně "nejmladším" je v čs. emigraci na Západě trockisticky orientovaný proud, reprezentovaný emigranty Janem KAVANEM (agentura PALACH PRESS ve Velké Británii), Ivanem HARTELEM, Janem TESAŘEM a dalšími.

Ideodiverzní činnost uvedených seskupení je protivníkem násobena nepřátelským působením štvavých vysílačů Radio Svobodná Evropa-Svoboda, organizace Amnesty International i slovenské separatistické emigrace. Z ní zejména organizací Světový kongres Slováků, financovanou čs. emigrantem Štefanem ROMANEM.

Po linii klerikalismu je v daných souvislostech potřebné rovněž poukázat na Vatikán, z hlediska prohloubení a rozvinutí tvrdého kurzu vůči ČSSR, k čemuž dochází zejména poté, kdy bylo vydáno prohlášení kongregací pro klérus (1982). V ostrém protičeskoslovenském kurzu Vatikán pokračuje.

Na základě vývoje situace, postojů a konkrétních kroků Vatikánu ve vztahu k ČSSR lze konstatovat, že se tento církevní stát výrazněji než v předchozích obdobích specifickými způ-

soby činnosti včleňuje do jednotné linie ideodiverzního působení Západu proti ČSSR a dalším socialistickým státům. Tuto skutečnost dostatečně dokumentují i známé negativní vlivy expozitur a exponentů Vatikánu, jejich snahy ovlivňovat vnitropolitickou a státobezpečnostní situaci v socialistických zemích.

Ve struktuře nejaktivnějších protisocialistických skupin je třeba poukázat i na protisovětské emigrantské organizace OUN a NTS, které dlouhodobě rovněž vyvíjejí vysoce nebezpečnou nepřátelskou činnost. Jejimi charakteristickými rysy jsou vysoká konspirace a zneužívání k podvratnému působení území jiných socialistických zemí.

Vážení soudruzi,

v úvodu jsem poukázal na skutečnost, že zahraniční protivník k dosažení svých cílů vyvíjí snahy o sjednocení a propojení různých skupin emigrace z tzv. východního bloku do kompaktní a účelové "internacionální fronty odporu". Z analýzy získaných poznatků je zjevné, že ideodiverzní centra a emigrantská seskupení k této koncepci přistupují cílevědomě, rovněž s maximální snahou postupně budovat v zemích socialistického společenství akceschopné "vnitřní podzemí". K naplňování stanovených záměrů využívá protivník skryté formy a metody podvratné činnosti. V této soubislosti vystupují do popředí následující charakteristické tendence:

- dochází ke zpřísnění konspirace za využívání i technických prostředků;

- dochází k přechodu na kvalitativně vyšší formy protisocialistické činnosti;
- k využívání mezinárodní telefonní sítě;
- k organizování a využívání sítě informátorů;
- ke zkvalitnění forem spojení s vnitřním protivníkem v ČSSR (spojky, emisaři a kapitalistické ZÚ v ČSSR);
- do popředí vystupuje koordinovanost, dělba práce, cílevědomost a dlouhodobost činnosti.

Realizaci nepřátelských snah má značnou měrou přispívat i silně zvýšená úroveň finančních a materiálních dotací, poskytovaných jak aparátu a nástrojům ideologické diverze na Západě, tak i nepřátelským skupinám v ČSSR.

Příkladně v období od 1. 1. 1982 do 30. 4. 1983 bylo různými kanály do nepřátelského vnitřního prostředí v ČSSR zasláno minimálně 1.405.900,- TK, 380.369,- DM, 93.229,- dolarů a „dárky“ v částce 1.885.856,- Kčs.

Dochází tak k situaci, že trestná činnost je různými exponenty opozice prováděna za plného finančního zajištění a kontrarevoluční činnost se tak stává "dobře placeným zaměstnáním". Důsledkem je skutečnost, že opoziční aktivitu staví tyto osoby na přední místo a páchají trestnou činnost promyšleně, bez obav z postihu. Domnívají se, respektive počítají i s tím, že stát si nechce přivodit politickou kampaň jako kritiku politického systému.

Ideodiverzní centra i seskupení opozice v ČSSR přecházejí ve stále vzrůstající míře na profesionální formy a metody činnosti, charakteristické pro speciální služby. Tyto skutečnosti se zřetelně projevují např. u zahraničních emisarů, kteří

provádějí na území ČSSR letmé schůzky s využitím tranzitu při přejezdech do jiných států. Dále protivník provádí opatření k vytvoření hluboce zakonspirované ilegální typografie. K tomuto účelu vynakládá značné prostředky na nákup a přepravu do ČSSR drahých rozmnožovacích strojů o velké kapacitě a malých rozměrech.

Je zřejmé, že protivník volí nové taktické přístupy při realizaci podvratné činnosti proti ČSSR a zemím socialistického společenství. Na základě prováděných analýz¹²⁰ ze získaných poznatků a jevů lze specifikovat jako hlavní směry nepřátelského působení prosazování ideí buržoazního pacifismu, ideologie sociální demokracie, křesťanského demokratismu a trockismu, modifikovaného na současné podmínky. Antikomunistická agitace a propaganda jsou vedeny s nebývale ostře vyhoceným aspektem antisovětismu, infiltrací nacionalistických a šovinistických nálad, k dosažení kalkulovaného reakčně-politického efektu.

Cíle vnějšího protivníka v oblasti strategických plánů, směřujících k destabilizaci komunismu, zůstávají stejné. Jsou však zjišťovány tendence perspektivních záměrů k zefektivnění zejména ideologické propagandy. Cílem je účinněji (negativně) ovlivňovat široké vrstvy obyvatel ČSSR a zemí socialistického společenství, se zvláštním zaměřením na dělnickou třídu, a diskreditaci komunismu a socialistických ideí u širokých mas v západních zemích.

U vysílače Radio Svobodná Evropa (RSE) jsou zaznamenávány permanentní změny, jak v oblasti personální, tak i v obsahové náplni, které, jak poznatky nasvědčují, budou i nadále pokračovat. Nejzávažnější z nich se týkají programové linie, kde lze očekávat stále zjevnější návrat k relacím, vedených v duchu "studené války".

Výrazné snahy RSE a dalších ideodiverzních stanic negativně ovlivňovat nálady a vědomí dělnické třídy v ČSSR se zejména projevují zařazováním relativně stabilního počtu pořadů s tzv. dělnickou problematikou. Je v této oblasti je patrný nový prvek, rozboru za rok 1982 - duben 1983, kterým je zejména výrazná "ideologizace" útoků, růst jejich agresivity a uplatňování lží "o přednostech" práce a života dělníků v kapitalistickém systému. Na základě analýz relací ideodiverzních vysílačů lze konstatovat, že jsou především určeny pracujícím, kteří přešli do řad dělnictva (v minulých letech) z jiných sociálních vrstev.

Pokud jde o TIGRIDOVO "SVĚDECTVÍ", je možno konstatovat, že v roce 1982 se v jeho činnosti projevila určitá stagnace, která byla vyvolána především skutečností, že aktivní opatření čs. rozvědky a kontrarozvědky, realizované jako pořady Čs. rozhlasu pod názvem "Hovory z druhé strany", vážně zasáhla celé seskupení. Skupina "SVĚDECTVÍ" pocítila negativní důsledky, plynoucí z likvidace jednoho z hlavních konspirativních kanálů pro přepravu nepřátelských tiskovin, materiálů a pokynů do ČSSR, čs. kontrarozvědkou. To vše vedlo k zesílení rozporů mezi prominentními československými emigranty. Výhrady k aktivitě TIGRIDOVA "SVĚDECTVÍ" vyjádřily i americká a francouzská speciální služba a zároveň zvýšily jeho "kontrolu".

Od počátku roku 1983 aktivita TIGRIDOVA "SVĚDECTVÍ" nabývá postupně na intenzitě. TIGRID ze strategického hlediska pokládá i nadále za nejdůležitější dlouhodobé budování svazků mezi "nekonformní inteligencí" a dělnickou třídou. Z těchto cílů vychází i jím, v součinnosti s ideodiverzními centry, vypracovaná koncepce, ve které stanovil taktické postupy činnosti "opozice" v ČSSR.

Skupina "SVĚDECTVÍ" se snaží tuto koncepci zanášet do "podzemí" v ČSSR, neboť vychází z předpokladu dosažení určité (postupné) legalizace "opozičního hnutí", jeho propojení do oficiálních struktur a na dělnickou třídu. Přitom se však nevzdává působení v otázkách "lidských práv", infiltrace pacifistického hnutí do ČSSR atd. Za "reálnou" cestu k dosažení "žádoucích změn" v ČSSR považuje především ekonomicko-sociální a ekologickou problematiku. Základní propagandistická a částečně i taktická východiska k zaměření ideodiverzního působení vyložil TIGRID v knize "Dělnické bouře na Východě 1953 - 1981", která vyšla v roce 1982 v Bruselu.

Za rozhodující faktor vzniku a rozvoje "opozičních struktur" v zemích socialistického společenství považuje TIGRID perspektivně očekávané problémy v jejich ekonomickém vývoji. Kalkuluje s tím, že "mohou vyvolat nejdříve sociální a (za vhodného působení) následně i politickou nespokojenost v řadách dělnické třídy". TIGRID konstatuje, že "opoziční hnutí" v ČSSR je roztrženo na skupiny osob různých politických názorů a směrů. Dle jeho názoru může k obratu dojít do dvou let. Toto prý dá průchod vzniku "silného opozičního hnutí". ~~v ČSSR~~. Zdůrazňuje, že na toto období se musí vnitřní elementy v ČSSR i politická emigrace v zahraničí "řádně připravit", přičemž je stále důležitá a nutná spolupráce s polskou emigrací, využívat ji k ovlivňování dělnické třídy v ČSSR, zejména ke zvýšení její společenské aktivity proti státu. Prohlašuje, že nevěří v možnost nějaké reformy systému v zemích socialistického společenství, ale na budoucí "revoluci polského typu", i když v současné době je pro jiné socialistické země nepřenosná.

Jiří PELIKÁN a skupina LISTY, s ohledem na finanční a materiální dotace politickými stranami, sdruženými v Socialistické Internacionále - zejména SPD - prosazují i v současných podmínkách Západem opuštěnou tezi o možnosti "reformovat" komunismus postupně modifikovanou linií, kterou se veřejně pre-

zentují jako tzv. "socialistická opozice v emigraci".

Nejvýraznější aktivita byla zaznamenána na nedávném II. kon-
ventu za odzbrojení (květen 1983 Západní Berlín), kdy PELIKÁN
a další nejenže vystoupili na podporu "charty-77" v ČSSR, ale
PELIKÁN zde stanovil i koncepci "vedoucí k rozvoji kontaktů
se zeměmi socialistického společenství" v oblasti mírových
hnutí. Proto lze očekávat zvýšený zájem o navazování kontaktů
mezi západními pacifistickými organizacemi a oficiálními orga-
nizacemi v ZSS, které se otázkami míru zabývají.

Návazně na přijatou podvratnou taktiku byla stanovena
skupinou "LISTY" tato linie:

- Podpora polským opozičním silám a to i formou zesílení styků
s polskými a maďarskými emigrantskými seskupeními.
- Podpora politice těch západních zemí a seskupení, které usilu-
jí o překonání výsledků Jaltské konference a dosavadní tzv.
politiky bloků, usilují o navázání a využití mírového hnutí
pro provádění vlivových akcí.
- Udržení a rozvoj styků se členskými stranami Socialistické
Internacionály a podpora jejich orientace na boj proti "re-
presi" v ČSSR.
- Orientovat se na mírové a ekologické hnutí v ČSSR a na tomto
základě se pokoušet budovat nové zárodky opozice a opozici
jako takové v podobě, ve které v ČSSR zatím existuje, poskyto-
vat všestrannou ideovou a materiální pomoc.
- V součinnosti s Amnesty International a dalšími nátlakovými
organizacemi sledovat "dodržování lidských práv" v ČSSR.
- Využít "připravovaných soudních procesů" proti signatářům
"charty-77" v ČSSR k rozsáhlé propagandistické kampani proti
čs. politickému a státnímu zřízení.

Pokud jde o odraz zahraničních snah a instrukcí v prostředí antisocialistických exponentů v ČSSR, lze na základě provedených analýz konstatovat následující:

Nejzávažnější skutečností počátku osmdesátých let je sílící organizování konspirativní linie protisocialistické činnosti, se stupňovaným tlakem na zapojení osob Bezpečnosti neznámých nebo těch, u nichž vnitřní protivník z tohoto předpokladu alespoň vychází. Úlohou této báze exponentů je kvalifikované a trvalé vytváření podmínek pro úspěšnou realizaci strategických cílů - zvratu socialistického zřízení - rozvědnými metodami a formami působení. Tato skutečnost je dokumentována realizovanými případy i průběžně získávanými kontrarozvědnými poznatky.

Analýzy příčin těchto změn ukazují, že spočívají zejména v následujícím:

Protisocialistická činnost, realizovaná ve formě nátlakových a provokačních akcí prostředím osob, zapojených v "chartě-77" a VONS, se přes taktické modifikace, spočívající v opakování pokusů o "dialog" se státními orgány a "uznání nezávislé občanské iniciativy", ukázala naprosto neúčinná. Bezúspěšný byl i poslední pokus získat krytí nepřátelského působení snahou o včlenění "charty-77" do mírového hnutí v roce 1983.

Veškeré akce nátlakového, provokačního a inspirujícího charakteru zůstaly bez odezvy v čs. veřejnosti - zásadní skutečností po všechna taktická údobí zůstává neschopnost exponentů "charty-77" a VONS zaujmout pro protisocialistické cíle v "žádoucím rozsahu" dělnické prostředí a mládež.

Zahraničním působením ani snahami nejaktivnějších exponentů v ČSSR se protivníku nepodařilo v požadované míře do současné doby překonat existující rozpory jak uvnitř, tak i mezi jednotlivými proudy a skupinami.

Do pozadí byla postupně odsunuta skupina "exkomunistů", organizovaná Jiřím HÁJKEM, jediné seskupení, schopné vytvářet jednotící koncepcí nepřátelského působení. Tím se vnitřní protivník ocitl v situaci, charakteristické ambiciózním prosazováním jednotlivých názorů a z tohoto faktu vyplývající neúčinností nepřátelských akcí.

Prostředí "charty-77" a VONS (které se v řadě exponentů prolíná) je objektivně neschopno vyvinout účinnou "veřejnou" iniciativu. Proto se jednotliví aktivní signatáři "charty-77" na základě pokynů ideodiverzních center snaží vytvářet (vydáváním různých tzv. "sdělení charty") iluzi existence široké opozice. Tomu slouží i prostor, uvolňovaný pro publikaci těchto "sdělení" západními sdělovacími prostředky. Nesourodé seskupení, charakteristické prosazováním individuálních zájmů, udržuje existující organizační strukturu v naději "jakési změny politické situace". Návazně na tyto spekulace je kromě nenávisti k socialismu v současné době jediným jednotícím zájmem aktivních signatářů "charty-77" a členů VONS udržet a oživit v zahraničí i v prostředí čs. veřejnosti tzv. "československou otázku", diskreditovat čs. stranické a státní vedení.

Ve vztahu k analyzované oblasti však nelze návazně na uvedená fakta konstatovat, že by stav v seskupení "charty-77" a VONS znamenal snížení aktivity, nebo dokonce odstoupení od závažných protisocialistických akcí.

Konkrétním dokladem tohoto závěru je např. skutečnost, že od počátku roku 1982 do poloviny roku 1983 (v období 18 měsíců) bylo zpracováno, rozšiřováno v čs. prostředí a současně ilegálně přepraveno do zahraničí celkem 68 tzv. "Dokumentů charty-77". Vesměs se jedná o útočné, rafinovaně¹⁹⁸⁵ "kriticky"

koncipované materiály, mající pobouřit a dezorientovat veřejnost v ČSSR i v zahraničí, diskreditovat vedoucí stranické a státní funkcionáře. Vzhledem k tomu, že v řadě případů obsahují tyto materiály rozборы situace v různých oblastech ČSSR, jsou rovněž všestranně využitelné politickou, ekonomickou, vojenskou rozvědkou a dalšími speciálními službami imperialistických států. Rovněž vytvářejí podklady pro politické a další formy nátlaku Západu.

Dopad uvedeného působení v prostředí čs. veřejnosti a vyplývající nebezpečí čs. kontrarozvědky nepodceňuje^{me}. Je skutečností, že všechny "Dokumenty charty-77" jsou publikovány západními sdělovacími prostředky a ideodiverzními rozhlasovými vysílači v relacích v české a slovenské řeči. Tím dochází k jejich infiltraci do vědomí čs. občanů i zahraniční veřejnosti, k ideodiverznímu ovlivňování spektra obyvatelstva.

Pokud jde o perspektivní záměry a koncepci, stanovenou zahraničním protivníkem, je nesporné, že při jejich akceptování vnitřními nepřátelskými exponenty dochází k výraznému zesílení společenské nebezpečnosti protisocialistického působení. Tuto skutečnost dokumentuje následující zjištěné zaměření činnosti vnitřního protivníka:

- opoziční program již nekoncepovat na "dorozumění s KSČ", ale s využitím taktiky prosazování dílčích forem na rozklad oficiálních státních struktur;
- vycházet z předpokladu, že politická aktivita opozice nemá význam, pokud vnitřní protivník v krátké době nezíská širokou základnu, zejména v dělnické třídě; tomu podřídít veškeré snahy o podchycení, v zájmovém prostředí "ukazovat, že dělníci v socialistickém Československu nemají moc a o svá práva musí bojovat, jelikož Revoluční odborové hnutí neplní své poslání;"

- postupně zaměřit iniciativu protisocialistického působení k vytvoření "nezávislých, svobodných odborů"; pozornost zaměřit rovněž na mladou generaci bez ohledu na skutečnost, zda je či není politicky angažována; k tomuto problému přistupovat diferencovaně s kalkulací "na čí straně je mládež, tam je budoucnost";
- po vytvoření "svobodných odborů" a získání podpory v dělnickém prostředí a mládeži docílit "tlakem zdola" zbavení KSČ "ideologického a politického monopolu" vlivem vynucených ústupků, dílčích změn a reforem;
- v propagandistické rovině přinášet ^{fr.} "důkazy o neplnění mezinárodních smluv a dohod" čs. vedením; současně zesilovat kritiku a "konfrontovat životní úroveň funkcionářů a dělníků"; ze sociálních hledisek zpochybňovat úroveň čs. ekonomiky;
- na základě změn ve vnitřní a mezinárodní situaci činnost orientovat na radikálněji zaměřené osoby mladší generace.

V globálním zaměření podvratné činnosti vychází protivník z předpokladu, že stagnace hospodářské situace a životní úroveň v ČSSR postupně povede k masové nespokojenosti, což vzbudí aktivní odpor proti socialistickému zřízení.

Značné naděje protivník vkládá do církve. Hodlá ji všestranně podporovat v jejím úsilí na vytvoření širšího prostoru pro činnost. Za jednu z nových forem rozšíření vlivu církví v ČSSR považuje jejich zapojení do mírového hnutí na bázi pacifismu.

V podmínkách ČSSR vystupuje jako nejorganizovanější, početně, materiálově i duchovně nejvyzbrojenější, římskokatolická církev. K působení na věřící využívá 5.500 kostelů s třemi tisíci duchovními, 4.600 řeholnicemi a téměř 500 posluchači,

specielně vychovávanými na dvou bohosloveckých fakultách. Sem je třeba zahrnout též několik tisíc bývalých řeholníků a duchovních bez státního souhlasu, který ztratili pro své nepřátelství vůči ČSSR.

Oproti minulosti, vystupuje tato církev, za silné podpory Vatikánu, se značnými požadavky vůči státu. Např. jsou prezentovány požadavky za obsazení všech katolických farností řádnými duchovními a to tak, aby církev dosáhla počtu kněží z let 1945/48. Z toho pak pramení soustavné požadavky na zvyšování počtu kněžského dorostu. V r. 1983 žádalo o přijetí na Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu Litoměřice 90 a Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu Bratislava 96 žadatelů, což je nejvyšší počet od krizových let 1968/69.

K zesilování přitažlivosti náboženství dochází zejména po II. vatikánském koncilu. Jak ukazují a v některých případech i dokumentují získané zpravodajské poznatky, došlo k silné modernizaci církevních obřadů. Bohoslužby jsou prováděny v mateřském jazyce tak, aby docházelo mezi knězem a věřícími k užšímu kontaktu. Dále kázání, při nichž je v kostelích prokazatelně prováděna výuka náboženství, vymykající se státnímu doзору a bohoslužebné úkony v doprovodu beatové hudby, jejímž cílem je účastníky psychicky, emotivně zpracovat. K obřadům slouží i moderní reprodukční technika. Řada kostelů je pro zimní období vybavena dokonalým vytápěním, dováženým ze zahraničí, aby církev neztrácela své příznivce.

Římskokatolická církev jde ve své politické expanzi do další akce, formou různých slavností, procesí a poutí. Na veřejných prostranstvích se snaží posílit pozici věřících a ostatním občanům dát veřejně najevo, že "ona zde je a bude". Tento trend zahájil kardinál TOMÁŠEK jako obnovu již v minulosti zaniklých církevních slavností.

Pokud jde o činnost nelegální církve, nespočívá pouze v seskupení tajných biskupů, kněží, laiků a nepovolených řeholí, ale je vytvářena širokou frontou laických věřících, kteří mají možnost v řadě případů zasahovat do naší socialistické struktury. Tyto prvky se projevují zvláště na úseku mládeže, středních a vysokých škol, zdravotnictví a jeho služeb, domovů důchodců a dalších sociálních zařízení.

Při rozboru současného vývoje operativní situace na úseku Vatikánem řízené římskokatolické církve vystupuje do popředí koncentrované, stále se stupňující úsilí vnějšího i vnitřního nepřítele k dosažení širšího, státem nekontrolovatelného prostoru pro činnost církve uvnitř socialistické společnosti.

Pokud jde o stav religiozity na území ČSSR, je možno použít i údaje, svědčící o různých církevních oblastech. Např. v r. 1981 bylo v ČSR z celkového počtu všech narozených dětí pokřtěno 31,5 %, církevních sňatků bylo uzavřeno 14,6 % a pohřbů 50 %. Ve Slovenské socialistické republice činí ve stejném roce procento pokřtěných dětí 71 %, sňatků 51 % a pohřbů 67 %. Tento stav odráží činnost církve v podmínkách jednotlivých republik ČSSR.

Vážení soudruzi,

zachycené trendy, změny v zaměření a taktice podvratného působení zahraničního i vnitřního protivníka, jednoznačně potvrzují vzrůstající nebezpečnost ideodiverzního působení pro všechny socialistické státy. Při analýze příčin přechodu nepřítele na nově uplatňované formy podvratné činnosti, taktic-

ké záměry a koncepce, můžeme v podmínkách boje československé kontrarozvědky konstatovat, že vycházejí z defenzivního postavení protivníka, kterého se nám v celé řadě aspektů, i s Vaší významnou pomocí, ^{práci} daří dosahovat.

Do současné doby se čs. kontrarozvědce ^{va spoluprací s rozvědkou} dařilo v zárodku zachytit po linii boje proti ideologické diverzi všechny nové jevy a zásadní pokyny zahraničních center a reakčních skupin emigrace, usměrňující činnost vnitřních antisocialistických exponentů v ČSSR, integrační snahy protivníka ve vztahu k ostatním socialistickým zemím. Na tomto základě pak stanovit a realizovat odpovídající opatření, z nichž mnohá byla a jsou prováděna za internacionální spolupráce socialistických bezpečnostních sborů. Potvrzením úspěšnosti internacionálních přístupů k plnění kontrarozvědných úloh i účinnosti plánovitě přijímaných opatření je mimo jiné zabezpečení příprav a průběhu "Světového shromáždění za mír a život, proti jaderné válce", uskutečněného ve dnech 21. - 26. června 1983 v Praze.

Již samotné rozhodnutí Světové rady míru uspořádat tuto akci vyvolalo v řadách vnějšího protivníka od samého počátku značné znepokojení. Nejreakčnější kruhy imperialismu si uvědomily, že sjednocení a spolupráce mírových organizací sdružených ve Světové radě míru s protiválečným hnutím Západu, které spontánně vzniklo a neustále se rozšiřuje na protest proti válečným plánům Reaganovy administrativy, není pro jejich cíle žádoucí. Stanovili si tedy 3 postupné cíle jak buď vůbec nedovolit, nebo alespoň rozbít toto světové shromáždění. Výrazná role byla svěřena buržoazní propagandě. Když se očekávaný úspěch nedostavil, spoléhali na to, že tzv. "Druhý kongres za jaderné odzbrojení" ¹⁹⁸³ svolaný na květen ~~letního roku~~ do Západního Berlína, přispěje k rozbití jednoty mírového hnutí a znevážení auto-

rity připravovaného mírového kongresu v Praze. Přes všechna snažení však tento "druhý kongres" skončil krachem, který buržoazní propaganda s nelibostí komentovala jako "zlé semeno nepřátelské propagandy, jež zasáhlo boj za mír a lidská práva".

Po očividném neúspěchu všech těchto ideodiverzních a otevřených nátlakových akcí se vnější protivník soustředil na ovlivnění vybraných účastníků světového shromáždění. Ti, podle jejich záměru, měli buď sami, nebo s přispěním čs. antisocialistických živlů vnést rozkol mezi delegáty kongresu s hlavním cílem diskreditovat toto velkolepé mírové shromáždění před světovou veřejností.

Z operativních poznatků, získaných čs. rozvědkou a kontrarozvědkou lze dnes vyvodit závěr, že všechny akce směřující k narušení příprav a vlastního konání světového mírového shromáždění byly koordinovány a v jejich pozadí stály speciální služby imperialistických států. Do plánů vnějšího nepřítel se aktivně zapojilo i vedení Socialistické internacionály. Při hodnocení je třeba, abychom byli objektivní a tak je třeba říci, že hlavní cíle se protivníkovi nepodařilo realizovat, přesto však dosáhl některých dílčích úspěchů. Došlo k ovlivnění některých významných osobností, účast odmítly delegace Francouzské socialistické strany, Španělská dělnická strana i sociálně demokratická strana Švédska. Jak však znáte z průběhu a výsledků jednání mírového shromáždění, reprezentativnost tohoto světového fóra to nijak neovlivnilo.

Ideodiverzní a emigrantská centra využívala ve své činnosti antisocialistické živly působící uvnitř ČSSR. Jejich prostřednictvím se snažila získat co nejvíce "podkladů", které měly přesvědčit světovou veřejnost a představitele mírových

a protiválečných organizací, že Československo je státem, kde jsou porušovány základní svobody a proto prý nemá morální právo být hostitelskou zemí světového mírového shromáždění. Tuto úlohu hrála především "charta-77", která již dříve byla prezentována především západoevropským občanům jako "organizovaná opozice", "občanská iniciativa" a podobně. Proto také byla věnována široká publicita v době příprav světového shromáždění různým "dokumentům charty-77" a jejím předním představitelům. Iniciativa vnějšího protivníka ve spojení s "chartou-77" nesměřovala pouze k rozbití jednoty světového mírového shromáždění, ale i k vytvoření podmínek, které měly umožnit přizvání zástupců "charty-77" na jednání světového shromáždění.

"Světové shromáždění za mír a život, proti jaderné válce" proběhlo dobře. Při vší skromnosti je třeba říci, že náš resort přispěl svým podílem k výraznému mezinárodně politickému úspěchu, kterým toto shromáždění nesporně bylo.

Chtěl bych na tomto jednání zdůraznit metody přístupu k bezpečnostnímu zajištění akce, která snad v historii existence Sboru národní bezpečnosti nemá, pokud jde o rozsah a nasazené síly a prostředky, obdoby.

Především byly pro resort stanoveny jednoznačně jasné cíle:

- 1/ Nedopustit ^{vážné narušení} ~~narušit~~ vážným způsobem přípravu a vlastní průběh světového mírového shromáždění
- 2/ Nedovolit spáchat jakýkoliv teroristický čin, který by vážným způsobem poškodil dobré jméno ČSSR.

Všechny další úkoly a činnost výkonného aparátu Sboru národní bezpečnosti byly v určitém časovém úseku podřízeny plnění těchto hlavních cílů. Jistěže například v té době se v Praze a na území ČSSR pohybovala agentura speciálních služeb protivníka, seděla i v Paláci kultury v různých sekcích; nebylo však možné tříštit síly a prostředky na pracné zjišťování, zda jde nebo nejde o prostředky nepřítelů, pokud nevývíjely činnost, směřující k narušení hlavních cílů bezpečnostních opatření.

Jde o velkou zkušenost, která nám potvrzuje, že je třeba správně hodnotit situaci, pracovat metodou hlavního článku, vyčlenit nezbytné síly a prostředky k úspěšnému zabezpečení splnění hlavních cílů, nedovolit jejich rozptylování na podružné, i když třeba také důležité bezpečnostní úkoly. Zabezpečit optimální součinnost všech složek a útvarů a operativně z jednoho centra řídit a rozhodovat. To jsou cesty k efektivnější realizaci úkolů, vyplývající z bezpečnostní politiky strany a socialistického státu i v budoucnosti.

V této souvislosti vážení soudruzi dovoluji, abych vyjádřil upřímné poděkování všem zainteresovaným bezpečnostním složkám socialistických zemí, za významnou pomoc, jíž přispěly k úspěšnému splnění úkolů, které stály před Sborem národní bezpečnosti.

Pokud jde o trvale uplatňované metody kontrarozvědné práce, které nám dlouhodobě umožňují mařit podvrtné akce protivníka, udržet kontrolu jeho záměrů a zesilovat účinnost našich opatření, stavíme do popředí především metodu komplexního přístupu (podchodu). Tato metoda, zavedená do praxe na základě zkušeností sovětských čekistů, přináší i v českoslo-

venských podmínkách významné výsledky.

Uplatnění konkrétní příklad: jak v té,

V uplynulém období se čs. kontrarozvědce na základě komplexního přístupu k řešení rozpracovávaných problémů podařilo zasadit protivníku vážný úder, který následně pozitivně ovlivnil vývoj operativní situace v širokém rozsahu. Byl odhalen a likvidován pro zahraniční centra i nepřátelské osoby v ČSSR stěžejně důležitý konspirativní kanál přepravy a spojení, kterým byly oběma směry předávány závažné informace, pokyny pro podvratnou činnost, finanční a materiální prostředky, stroje pro ilegální typografii a podobně. Kanál současně sloužil k organizované přepravě ideodiverzních tiskovin a knižní produkce, určených k rozšiřování v československém prostředí.

Uplatněný komplexní přístup spočíval v první řadě v systematickém rozpracování, prováděném za intenzivní spolupráce čs. kontrarozvědky a rozvědky, charakteristické syntézou předávaných poznatků, ale i společně, na základě objektivních analýz situace stanoveným plánem realizace případu.

Plán realizace akce byl členěn do několika návazných fází aktivních opatření, jejichž cílem bylo (ve vhodném načasování) v maximální míře rozšířit a zesílit pozitivní efekt, spočívající již v samotné likvidaci kanálu spojení. Obsahoval vzájemně laděné cíle jak ve vztahu k zahraničnímu, tak i vnitřnímu protivníku, úkoly kontrarozvědky i rozvědky. Nedílnou součástí opatření se stalo plánovitě, návazné využití sdělovacích prostředků ke zveřejnění a diskreditaci činnosti nepřítele, zejména ve formě televizního filmu a seriálu pořadů v čs. rozhlasu, v němž byly využity autentické zvukové záznamy z prostředí TIGRIDOVA "SVĚDECTVÍ". Přitom plán opatře-

ní zásadně respektoval perspektivní operativní cíle v ČSSR i v zahraničí, na jejichž základě byl konkretizován.

Očekávané komplexní výsledky se nám podařilo v plném rozsahu plánu naplnit. ~~Kromě vlastní likvidace kanálu spojení bylo dosaženo zejména:~~

- Silného otřesení pozic skupin čs. emigrace SVĚDECTVÍ, LISTY a emigrantské zpravodajské agentury PALACH PRESS v prostředí speciálních služeb a center ideologické diverze na Západě, které vyústilo v ostrou kritiku jejich předáků řídícím orgánem CIA a téměř likvidovalo agenturu PALACH PRESS.
- Posílení stávajících rozporů v prostředí čs. emigrace.
- Vzniku nových zásadních rozporů, podezřívavosti a deprese v okruhu organizátorů činnosti nejaktivnějších skupin reakční emigrace na Západě.
- Omezení finančních dotací CIA pro činnost skupiny "SVĚDECTVÍ".
- Silného omezení akceschopnosti zahraničního protivníka v oblasti budování a provozu konspirativního spojení pravidelného, významného charakteru.
- Situace, kdy zahraniční protivník obtížně získává osoby, ochotné plnit úkoly kurýrů. Tyto osoby odmítají cestovat se speciálními úkoly do ČSSR s poukazem na vysoké riziko odhalení.
- Ve vztahu k vnitřnímu protivníku bylo realizací akce především dosaženo otřesení důvěry nepřátelských osob ve "všemocnost a nezranitelnost" ideodiverzních center a činnosti emigrantských skupin.

- Úder znamenal rovněž destrukci struktury nejaktivnějších, konspirativně do obsluhy kanálu a další závažné protisocialistické činnosti zapojených osob v ČSSR.
- Odhalení činnosti protivníka a její následná veřejná diskreditace způsobily pokles sebedůvěry, znamenající, mimo dalších důsledků, na základě tohoto stavu bezprostředně bezvýchodnou situaci, jež se v některých aspektech ve vnitřním prostředí projevuje do současné doby. .

Uvedený efekt byl simultánně zesílen také např. návratem čs. občana Josefa HODICE do ČSSR a v této souvislosti sérií realizovaných aktivních opatření.

Předpokládáme, že získané zkušenosti a jejich důsledné uplatňování v praxi čs. kontrarozvědce i v budoucnu umožní úspěšně mařit podvratnou činnost protivníka.

Přesvědčili jsme se také, že nezbytným předpokladem úspěchu je ofenzivnost koncepcí, plánů i dílčích operativních opatření. To znamená aktivně pronikat do zájmového prostředí v ČSSR i v zahraničí, ofenzivně, promyšleně a koordinovaně využívat agenturní i další prostředky. S důrazem na zásadu, že má-li kontrarozvědka způsobit protivníku dlouhodobě vážný úder, musí mít k dispozici, pokud jde o znalosti o jeho zá-
měrech, silných a slabých stránkách, nejaktuálnější poznatky, jichž je schopna dosáhnout, aby mohla zasáhnout co nejúčinněji.

Uplatňování vysokých nároků na naši činnost vstupuje v současném období do popředí zvláště proto, že na základě provedených analýz v čs. podmínkách předpokládáme, že:

- budou sílit snahy nepřítelů koncentrovat reakční emigraci na Západě s cílem vybudovat centrum k vytváření různých

zpravodajsko-distribučních kanálů spojení;

- bude všestranně vzrůstat zájem vytvářet vnitřní opoziční skupiny z osob tzv. "zvučných jmen" se spekulativním předpokladem, že tím dojde k omezení rizika postihu nepřátelského působení;
- protivník očekává rozšíření prostoru pro podvratnou činnost pod krytím tzv. "obhajoby lidských práv a utlačované demokracie v ČSSR" se záměrem prezentovat toto protisocialistické působení jako "morální povinnost a právo";
- budou vzrůstat snahy o zkvalitnění technického vybavení nepřítele;
- dojde k zesílení snah o rozšiřování negativních vlivů na mladší generaci čs. občanů, zejména pak na kategorie, které v krizovém období let 1968 - 1969 reprezentovaly radikální tzv. "studentskou vzruchovou masu";
- protivník bude intenzivně analyzovat situaci s cílem nalézt tzv. "společenskou rozbušku" v rámci politologie, sociologie, ekonomie a dalších oblastí k perspektivní iniciaci protisocialistických vystoupení;
- návazně na tyto záměry budou sílit snahy protivníka získávat ke spolupráci specialisty různých oborů a odvětví (vytvářet kategorii tzv. konsultantů).

Vážení soudruzi,

významným přínosem, bez něhož bychom objektivně nemohli dosahovat žádoucího rozsahu a účinnosti v naší práci, je trvalá a sílící internacionální spolupráce socialistických bezpečnostních složek. Vzájemná výměna poznatků a zkušeností, získaných v boji proti společnému nepříteli, aplikace osvědče-

ných postupů, významně posiluje úroveň naplňování úkolů bezpečnostní politiky Komunistické strany Československa na nám svěřeném úseku.

Pokud jde o tuto oblast, jsme si vědomi, že i přes dosahovanou úroveň můžeme a je naší internacionální, bojovou povinností, mnohé zlepšit. Jde především o System sjednocené evidence poznatků o nepříteli, koordinovaný sovětskými přáteli, kde odhalujeme rezervy týkající se jak kvality námi předávaných poznatků, tak i jejich počtu. Rezervy máme, jak ukazují analýzy, i v aplikaci sovětských osvědčených zkušeností, spočívajících v metodě zveřejnění záměrů protivníka již před jejich realizací. Tedy v ofensivnosti kontrarozvědných opatření. Těmito problémy se vážně zabýváme a přijímáme k nim konkrétní závěry.

V boji proti společnému nepříteli všech marxistickoleninských sil vysoce oceňujeme těsnou součinnost a spolupráci se všemi bratrskými kontrarozvědkami, nejintenzivněji rozvinutou se sovětskými přáteli.

V uplynulém období se dále prohloubila těsná součinnost s přáteli NDR, PLR i s organizátory společné porady, bulharskými přáteli. Na velmi dobré úrovni spolupracujeme i s ostatními bratrskými kontrarozvědkami.

Dovolte mi, abych z tohoto místa všem našim přátelům upřímně poděkoval. Bulharským soudruhům jmenovitě i za přijetí čs. delegace a organizaci našeho společného jednání.

Jsme si vědomi, že úzká spolupráce, vzájemná pomoc mezi socialistickými kontrarozvědkami, je nezbytná pro bezpečnost socialistického společenství. Bez ní bychom nemohli dosaho-

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 dle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

vat úspěchů v boji proti nepříteli. Nemohli bychom úspěšně plnit úkoly bezpečnostní politiky naší komunistické strany, o jejíž důvěru a pomoc, poskytovanou nám jejím vedením a osobně generálním tajemníkem ÚV KSČ, soudruhem Gustávem HUSÁKEM, se plně opíráme.

Vážení soudruzi !

Na závěr mi dovoluť vyjádřit pevné přesvědčení, že společná porada, projednávání otázek jejího programu i vzájemná jednání, výměny poznatků a zkušeností, nám v budoucnu umožní ještě účinnější plnění kontrarozvědných úkolů, jež jsou před nás postaveny.

Děkuji Vám za pozornost.